

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 1 lipca 2020 r.,
w sprawie **K. N.**
skazanego z art. 158 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. akt II AKa (...),
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.
z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt VI K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. IV K (...),
uznał K. N. za winnego tego, że:

1. w dniu 25 grudnia 2017 r. w K. wraz z innymi dotąd nieustalonymi osobami wziął udział w pobiciu Ż. G. i K. Ś. to poprzez wielokrotne uderzanie drewnianą pałką Ż. G. po ciele, spowodował u pokrzywdzonej pourazowe złamanie trzonów kości lewego przedramienia oraz drobne otarcie naskórka ręki lewej, co spowodowało naruszenie czynności narządów ciała na okres trwający dłużej niż 7 dni, a pokrzywdzoną K. Ś. naraził na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 k.k. lub w art. 157 § 1 k.k., przy czym czynu tego oskarżony dopuścił się w ciągu 5 lat

po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, co stanowiło przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. w dniu 25 grudnia 2017 r. w K. dokonał kradzieży przedmiotów należących do Ż. G. w postaci torebki marki K. o wartości 350 zł, portmonetki marki M. o wartości 40 zł, kluczyków samochodowych do pojazdu marki P., kompletu kluczy do mieszkania, gotówki w kwocie 11,26 zł oraz dokumentów w postaci: dowodu osobistego, karty płatniczej, prawa jazdy oraz dowodu rejestracyjnego, co zostało uznane za przestępstwo z art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za co wymierzono mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz za wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., za co wymierzono mu karę 30 dni aresztu, stwierdzając, że z mocy art. 10 § 1 k.w. kara ta nie podlega wykonaniu.

Wymierzone kary podlegające wykonaniu zostały następnie, na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k., połączone węzłem kary łącznej, orzeczonej w wymiarze 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Wobec oskarżonego orzeczono także środek zabezpieczający w postaci terapii stacjonarnej uzależnień od środków odurzających i alkoholu.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacjami prokuratora oraz obrońcy oskarżonego.

Prokurator zaskarżył wyrok Sądu pierwszej instancji w całości, na niekorzyść oskarżonego, zarzucając mu obrazę przepisów postępowania, a to art. 7 k.p.k., co skutkowało nieprawidłowym zastosowaniem art. 5 § 2 k.p.k., a także art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. oraz obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 93a § 1 pkt 3 k.k. w zw. z art. 93f § 2 k.k.

Mając na względzie podniesione zarzuty prokurator wniósł o uznanie oskarżonego K. N. winnym popełnienia przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i wymierzenie za ten czyn na mocy art. 280 § 1 k.k. kary 6 lat pozbawienia wolności; a także uzupełnienie opisu czynu z

pkt. II wyroku o znamię „ukrył” odnośnie dokumentów prawa jazdy oraz dowodu rejestracyjnego oraz usunięcie w punkcie IV wyroku słowa „stacjonarnej”.

Obrońca oskarżonego także zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, a to:

1. art. 92 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegające na nieprzeprowadzeniu przez Sąd Okręgowy samodzielnie, z naruszeniem zasady bezpośredniości, w całości postępowania dowodowego i oparcie rozstrzygnięcia na dowodach przeprowadzonych przez sąd rzeczowo niewłaściwy do rozpoznania sprawy;
2. art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410. k.p.k. polegające na nieuwzględnieniu w kształtowaniu swego przekonania przez Sąd pierwszej instancji okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego oraz poczynienie ustaleń sprzecznych z logiką i doświadczeniem życiowym;
3. art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez przyjęcie jako podstawy ustaleń ciągu presumpcji (domniemań) na niekorzyść oskarżonego, mających uzasadniać jego przestępcze działanie w zakresie spowodowania średniego uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonej;
4. art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art 424 § 1 k.p.k. poprzez nie zawarcie w pkt II sentencji wyroku opisu czynu, którego miał się rzekomo dopuścić oskarżony, poprzestając jedynie na podaniu kwalifikacji z art. 276 k.k.;
5. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k., polegające na nieuwzględnieniu wniosku dowodowego obrońcy z dnia 14 maja 2019 r. o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów i psychologa, zajmujących się problematyką adolescencji w aspekcie reguł zawartych w art. 54 § 1 k.k., a także dowodu z opinii toksykologa.

Ponadto apelujący podniósł zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 46 § 1 k.k. poprzez obarczenie oskarżonego obowiązkiem naprawienia szkody i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę pokrzywdzonej Ż.G. oraz art. 93a § 1 pkt 3 k.k. w zw. z art. 93b § 1 k.k. w zw. z art 93c pkt 4 i 5 k.k. poprzez orzeczenie wobec oskarżonego terapii stacjonarnej uzależnień w sytuacji, gdy brak jest przesłanek do orzeczenia ww. środka zabezpieczającego.

Apelujący podniósł także zarzut rażąco niewspółmiernej surowej kary poprzez wymierzenie kary dziesiętnastoletniemu, młodocianemu sprawcy na

zasadach ogólnych określonych w art. 53 § 1 i 2 k.k., z pominięciem szczególnych zasad wymiaru kary i prymatu celu wychowawczego, wynikających z art. 54 § 1 k.k.

Mając na względzie powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. II AKa (...), uwzględnił częściowo obie apelacje, zmieniając wyrok w ten sposób, że uchylił ust. III wyroku, zaś z opisu czynu przypisanego oskarżonemu w ust. II wyeliminował słowa „którymi nie miał prawa wyłącznie rozporządzać” i uzupełnił opis czynu o znamiona recydywy, kwalifikując go jako przestępstwo z art. 275 § 1 k.k. i art. 278 § 5 w zw. z § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. oraz wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i art. 126 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 1 k.w. i za przypisane przestępstwo na mocy art. 278 § 1 w zw. § 5 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, a za przypisane wykroczenie na mocy art. 119 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 1 k.w., karę aresztu w wymiarze 30 dni, stwierdzając na mocy art. 10 § 1 k.w., że kara ta nie podlega wykonaniu, zaś na mocy art. 85 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar pozbawienia wolności wymierzonych za przestępstwa przypisane w ustępie I i II wyroku orzekł karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a także w ustępie IV wyeliminował określenie „stacjonarnej”. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony kasacją wniesioną przez obrońcę oskarżonego. Skarżący zarzucił rażące i mający istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego, a stanowiących bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., a to art. 433 § 1 i 2 k.p.k. i art. 457 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. i art. 92 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez pozorną, chybioną i niepełną kontrolę odwoławczą orzeczenia Sądu pierwszej instancji, w szczególności polegającą na nieprawidłowym rozpoznaniu zarzutu postawionego w pkt I.a apelacji (nieprzeprowadzeniu przez Sąd Okręgowy samodzielnie, z naruszeniem zasady bezpośredniości, w całości postępowania dowodowego i oparcie rozstrzygnięcia na dowodach przeprowadzonych przez sąd rzeczowo niewłaściwy do rozpoznania sprawy, tj. Sąd Rejonowy w K. , sygn. II K (...)), co w rezultacie stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., a w szczególności: dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów

M. P., S. C. Ż. oraz psychologa R. J. wykonanej na zlecenie sądu niewłaściwego, dopuszczenie dowodu z ustnej opinii ww. biegłych złożonych przed sądem rzeczowo niewłaściwym i zaniechanie ponownego przesłuchania biegłych przed Sądem Okręgowym, dopuszczeniu dowodu z przesłuchania świadków D. Ś., A. S., K. Ś., Ż. G. złożonych przed sądem niewłaściwym i zaniechanie bezpośredniego przesłuchania świadków D. Ś. oraz A. S., dopuszczenie dowodu z wyjaśnień oskarżonego złożonych przed sądem rzeczowo niewłaściwym - które to dowody stały się podstawą istotnych ustaleń sądu, mających oczywisty wpływ na treść orzeczenia.

Skarżący zarzucił ponadto obrazę art. 433 § 1 i 2 k.p.k. i art. 457 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. wobec braku należytej kontroli odwoławczej w zakresie zarzutu zaniechania dopuszczenia dowodu przez sąd właściwy rzeczowo z opinii biegłych innych biegłych: psychiatrów i psychologa, zajmujących się problematyką adolescencji w aspekcie reguł zawartych w art. 54 § 1 k.k., a także dowodu z opinii toksykologa na okoliczność ewentualnego uzależnienia oskarżonego, który był w okolicznościach sprawy niniejszej nie tylko konieczny co niezbędny.

Biorąc pod uwagę powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie powyższego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Odpowiedź na powyższą kasację złożył Prokurator, wnosząc o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację uznać należało za oczywiście bezzasadną i jako taką oddalić. Żaden z podniesionych zarzutów nie zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności skarżący starał się wykazać, że Sąd odwoławczy wadliwie zaaprobował włączenie części materiału dowodowego, uzyskanego w toku innego procesu, do akt niniejszej sprawy, i oparcie na nim rozstrzygnięcia. W ten sposób obrona dążyła do wykazania, że wyrok obarczony jest wadą stanowiącą bezwzględną przesłankę odwoławczą. Nie sposób zgodzić się z powyższym rozumowaniem.

Po pierwsze, nie ma racji skarżący, gdy wskazuje, że okoliczność taka stanowiła bezwzględłą przesłankę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k. Jak trafnie wskazał Sąd odwoławczy (s. 13 uzasadnienia), powyższa przesłanka zachodzi jedynie w przypadku, gdy sąd niewłaściwy rozstrzygnie sprawę merytorycznie – a więc wyda wyrok. Taka okoliczność nie miała jednak miejsca w przypadku oskarżonego. W jego sprawie wyrok wydał Sąd Okręgowy.

Przekazanie sprawy do rozpoznania już po rozpoczęciu procedowania przez sąd niższego rzędu sądowi wyższego rzędu, ze względu na ujawnienie w toku procesu okoliczności rzutujących na zmianę właściwości rzeczowej, nie jest sytuacją niespotykaną. Oczywistym jest, że w takich przypadkach część zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego może zostać wykorzystana procesowo w postępowaniu toczącym się przed sądem właściwym, na podstawie art. 389 k.p.k. i następnych. Tak też było w realiach niniejszej sprawy. Zarówno opinie biegłych psychiatrów M. P. i S. C. Ż. oraz psychologa R. J. , jak i protokoły przesłuchań świadków D. Ś., A. S., K. Ś., Ż. G. zostały zgodnie z prawem wykorzystane w sprawie toczącej się już przez Sądem Okręgowym. Powyższe dowody zostały przeprowadzone z zachowaniem standardu wymaganego przez Kodeks postępowania karnego. Sąd Najwyższy nie dopatruje się w tym zakresie żadnych naruszeń – Sąd odwoławczy prawidłowo rozpoznał zarzuty apelacji. Jego ocena, jakkolwiek rozbieżna z oczekiwaniami obrony, nie narusza prawa.

W drugim z podniesionych zarzutów skarżący dążył do wykazania, że Sąd odwoławczy wadliwie zaakceptował odmowę dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych: psychiatrów i psychologa, oraz dowodu z opinii toksykologa na okoliczność ewentualnego uzależnienia oskarżonego. Także w tym zakresie zarzut uznać należy za nietrafny.

Sąd odwoławczy zasadnie zaaprobował decyzję Sądu pierwszej instancji w zakresie oddalenia wniosku dowodowego. Skarżący nie wykazał, na czym polegać miała wadliwość sporządzonych opinii i dlaczego wymagają one skonfrontowania z ekspertyzami sporządzonymi przez innych biegłych. Podniesione przez niego argumenty nie odnosiły się do treści ekspertyz, ale kwestionowały w sposób arbitralny kompetencje jej autorów – ekspertów wpisanych na listę biegłych, prowadzoną przez Prezesa Sądu Okręgowego w K. Biegli ci opiniowali w

granicach swoich specjalizacji, ich opinie zostały ocenione przez sąd jako spójne i kompleksowe. W realiach niniejszej sprawy nie zachodziły zatem okoliczności, o których mowa w art. 201 k.p.k., precyzującym kryteria powołania dodatkowych biegłych dla zweryfikowania tej samej okoliczności.

W sprawie nie wystąpiły także okoliczności, które uzasadniałyby przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego toksykologa – także w tym zakresie Sąd odwoławczy trafnie zaaprobował decyzję Sądu pierwszej instancji. Toksykologia jest dziedziną wiedzy opisującą wpływ substancji na organizm ludzki od strony biologicznej. Kwestia uzależnienia i jego wpływu na podejmowanie swobodnych i świadomych decyzji nie stanowi przedmiotu zainteresowania tej dyscypliny wiedzy, na co zwrócił uwagę Sąd odwoławczy (s. 18 uzasadnienia).

Mając na względzie powyższe kasację uznać należało za oczywiście bezzasadną i jako taką oddalić.